
Notiser

NYTT FRA NETT

Nobelprisen i medisin til genforskere

Årets Nobelpris i fysiologi eller medisin er tildelt de amerikanske forskerne Andrew Z. Fire og Craig C. Mello.

Fire og Mello tildeles prisen, som er på 10 millioner svenske kroner, for sitt arbeid innen genetisk forskning. De to forskerne har funnet en mekanisme av sentral betydning for informasjonsstrømmen i cellene, skriver Karolinska Institutet i en pressemelding.

Andrew Z. Fire (f. 1959) er professor i patologi og genetikk ved Stanford University, og Craig C. Mello (f. 1960) er professor i molekylærmedisin ved University of Massachusetts Medical School. Sammen har de oppdaget en prosess som kan bryte ned mRNA for et bestemt gen. Mekanismen kalles RNA-interferens og aktiveres av dobbelttrådet RNA-molekyl. Funnene ble publisert i *Nature* i 1998, og ble startskuddet til et helt nytt forskningsfelt.

Fire og Mello har store forhåpninger om at RNA-interferens i fremtiden kan brukes i behandling av virusinfeksjoner, hjerte- og karsykdom, kreft og stoffskiftesykdommer.

Den formelle prisoverrekkelsen vil finne sted i Stockholm 10. desember.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/11628

Fra Tidsskriftet til Legemiddelhåndboken

I nettutgaven av *Tidsskrift for Den norske lægeforening* finner du nå lenker til Norsk legemiddelhåndbok i alle artikler som omtaler legemidlers virkestoffer. Lenkene finnes i løpende tekst og oppsummeres i en boks til høyre for artikkelen. Dermed kan du med et tastetrykk komme fra diskusjon om et legemiddel til omtale av den praktiske anvendelsen av det. Norsk legemiddelhåndbok for helsepersonell er velkjent for norske leger og finnes i likhet med Tidsskriftet åpen i fulltekst på Internett.

Den nye tjenesten ble lansert 21. september, men funksjonaliteten har tilbakevirkende kraft, slik at den også finnes på eldre artikleri nettutgaven som omtaler virkestoffer.

– Sudbø gjorde forskningen en tjeneste

To professorer som er opptatt av forskningsetikk mener Jon Sudbø utilsiktet har gjort norsk forskning en tjeneste.

Professor i patologi Ole Didrik Lærum og professor i folkloristikk Bente Gullveig Alver har i mange år, hver på sin kant, jobbet med forskningsetiske spørsmål. De forteller til Bladet Forskning at få har vært interessert i å snakke om det ubehagelige temaet forskningsjuks, helt til Jon Sudbø ble tatt i nettopp det. Da måtte man.

– Norge har ligget i forkant når det gjelder forskningsetiske komiteer og retningslinjer. Men forskningsjuks har man ikke sett på som vårt problem. Det måtte dessverre en så spektakulær sak til for å sette dette temaet på dagsorden, sier Lærum til bladet.

Heller ikke Alver er i tvil om at Sudbø-saken har fått folk til å våkne.

– Nå innføres strengere etiske kjøreregler for forskningen både på institutt- og fakultetsnivå. Studentene diskuterer forskningsetikk som aldri før, mens enkelte seniorer fremdeles ikke er særlig interesserte og forholder seg til at forskere er et folkeferd med høy moral, sier hun.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/11618

«Vellykket» hjem gir økt selvmordsrisiko

Det er dobbelt så stor risiko for at kvinner som har vokst opp i velstående hjem begår selvmord, som at kvinner som har foreldrene med lav inntekt og grunnskoleutdanning gjør det. Det viser en norsk studie publisert i *Social Science & Medicine*. Bjørn Heine Strand ved Folkehelseinstituttet og professor Anton Kunst ved Erasmus Medical Center i Rotterdam har fulgt over 600 000 norske kvinner og menn i alderen 25 – 35 år fra 1990 – 2001 ved hjelp av data fra Dødsårsaksregisteret og Folke- og boligtellene.

Resultatene viser at blant kvinner som hadde fedre med høy utdanning begikk 11,4 per 100 000 selvmord hvert år. Blant kvinner med fedre med lav utdanning var det tilsvarende tallet 5, 8. Funnene var tilsvarende ved bruk av foreldrenes inntekt i stedet for utdanning.

– Den doble selvmordsrisikoen var uavhengig av kvinnens sosiale status som voksen, sier Strand ifølge Folkehelseinstituttet.

Selvmoedsforsker Gudrun Dieserud ved Folkehelseinstituttet sier selvmordsrisiko blant annet er knyttet til lav selvfølelse, og at dette kan utvikle seg hos barn som måler seg, eller blir målt, mot idealer det kan være vanskelig å leve opp til.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/11606

Publisert: 19. oktober 2006. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 12. juli 2026.